

Znaki liturgiczne – modlitwy i śpiewy

Istotnym aspektem czynnego uczestnictwa wszystkich zgromadzonych w celebracji liturgicznej jest włączanie się w sposób przewidziany w modlitwy i śpiewy.

Modlitwy

W modlitwie liturgicznej wierni jednoczą się z Chrystusem, który modli się do Ojca i składa siebie samego w ofierze. W dialogach, aklamacjach i modlitwach tkwi *wielka siła oddziaływania*.

Modlitwy, zwane także oracjami, zanoszą do Boga sam przewodniczący celebracji. Stanowią one zawsze jakiś jej ważny moment. Do takich modlitw należy zaliczyć: kolektę, modlitwę nad darami, modlitwę po komunii, modlitwę wieńczącą prośby, samą modlitwę eucharystyczną, wszelkie formuły poświęcenia oraz inne podobne modlitwy. Zazwyczaj poprzedzone są wezwaniem „*Módlmy się*” oraz kończą się modlitwą w milczeniu, a kończą się dużą lub małą doksologią. Sposobem uczestniczenia w tej modlitwie jest jej nabożne słuchanie, łączenie się z celebransem w jej wypowiedzianiu oraz odpowiedź „*Amen*” na zakończenie doksologii.

Dialogi, jakie prowadzi kapłan ze wspólnotą w czasie sprawowania liturgii, są krótkie, lecz niezwykle treściwe. Każde słowo kapłana skierowane do zgromadzonych przypomina słowa wypowiedziane przez Boga w rozmowach z Jego ludem, a szczególnie z osobami powołanymi do szczególnych zadań. Do najbardziej charakterystycznych dialogów należą: *Pan z wami – I z duchem twoim; Oto słowo Boże – Bogu niech będą dzięki; Ciało*

Chrystusa – Amen, a także dialog przed prefacją, który przygotowuje uczestników do najważniejszej części celebracji eucharystycznej.

Aklamacje pełnią w liturgii rolę krótkiego wyznania wiary. Najbardziej wyróżniona jest aklamacja po przeistoczeniu, w której zgromadzenie wyraża swój udział w dokonującej się tajemnicy: uczestniczy w Ofierze Chrystusa, raduje się Jego zmartwychwstaniem i oczekuje Jego przyjścia w chwale.

Wyznanie wiary, to szczególna forma modlitwy wspólnoty oraz poszczególnych jej członków. W starożytności była nazywana „symbolem”, gdyż jej publiczna proklamacja była znakiem jedności wiary z Kościołem.

Modlitwa litanijna, czyli prośby przeplatane wspólną aklamacją (np. *Kyrie eleison* lub *Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie*), spotykamy już w tradycji starotestamentalnej. Również chrześcijanie włączyli taki rodzaj modlitwy do swoich praktyk. Najczęściej były to prośby zanoszone do Boga przez diakona w imieniu całej wspólnoty, a wspólnota włączała się w tę modlitwę, powtarzając po każdym wezwaniu *Kyrie eleison*.

Modlitwa Pańska, rozpoczynająca się od słów *Ojciec nasz*, stanowi wzór wszelkiej modlitwy chrześcijańskiej. Umieszczono ją zatem w trzech najważniejszych momentach codziennej celebracji, takich jak jutrznia, eucharystia i nieszpory. W liturgii jest ona odmawiana zawsze na stojąco i jest wyrazem jedności z braćmi i z Chrystusem w modlitwie do Ojca.

Śpiewy

Śpiew w liturgii stanowi nieocenioną wartość, ponieważ w służbie Bożej

graf. Krystian Głosiński

łączy się ze słowami, dając im większą siłę oddziaływania. Liturgia przybiera w ten sposób godniejszą postać, bardziej radosną i wymowną. Przez muzykę i śpiew najszlachetniejsze talenty ludzkie zostają oddane na chwałę Boga oraz człowiek staje się bliższy Stwórcy. Przez śpiew hymnów i pieśni łatwiej także skarb wiary może być przechowywany i przekazywany kolejnym pokoleniom.

Niektóre części liturgii z natury swej wymagają śpiewu. Zalicza się do nich śpiew przed Ewangelią, antyfony i psalmy, orędzie wielkanocne. Należy więc dołożyć wszelkiej troski, aby te części były zawsze wykonywane zgodnie z wolą Kościoła.

Wielkie znaczenie w celebracji liturgicznej ma chór i schola. Szczególnie w przypadku chóru, stanowi on wybraną grupę ludzi wierzących, którzy przejmują na siebie wykonywanie trudniejszych fragmentów śpiewu. Pomagają oni w ten sposób całemu zgromadzeniu liturgicznemu bardziej wznosić swoją duszę do Boga i zanurzać się niejako w liturgii niebiańskiej. Owo zastępowanie zgromadzenia nie może jednak oznaczać całkowitego wykluczenia wiernych z aktywnego udziału w śpiewie. Nie może mieć także znamion koncertu. Występ chóru i scholi zawsze powinien stanowić integralną część liturgii, a ich członkowie powinni mieć możliwość również osobistego uczestniczenia w celebracji, np. przez przyjęcie Komunii św.

ks. Rafał Kupczak